

การรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมกับการพึ่งพาข่าวสาร
เพื่อใช้ประโยชน์จากสื่อ และจากแหล่งข้อมูลทางโหราศาสตร์
ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร*, **

Perception of Anomie State and the Dependency on Usage
of Media and Astrological Information Sources Among Pop-
ulation in Bangkok Metropolis

วรางคณา นียมฤทธิ*** Varangkana Niyomrit***

พีระ จิรโสภณ**** Pira Chirasopone****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ ศึกษาการรับรู้
สภาวะภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม (Anomie) ประการที่สองศึกษา
พฤติกรรมการพึ่งพาสื่อและแหล่งสารอื่น ๆ ตลอดจนแหล่งข้อมูลทาง
โหราศาสตร์ และประการสุดท้ายศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐาน
บุคคลกับระดับการรับรู้ภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม และการพึ่งพาข่าวสาร
จากสื่อ และแหล่งสารต่างๆ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญทางโหราศาสตร์ของคน

257

*วันที่รับบทความ 27 เมษายน 2561 วันที่แก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2561; วันที่ตอบรับบทความ
26 กรกฎาคม 2561

**บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิทยาศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

***นักศึกษาระดับปริญญาเอก คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ช่องทางการติดต่อ:
091 779 9199 หรือ หรือ sangasul@gmail.com

***Ph.D. Candidate in Communication Arts, Dhurakij Pundit University, Bangkok, Thailand
Telephone: 091 779 9199 E-mail: sangasul@gmail.com

****รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

****Thesis supervisor

กรุงเทพฯ ในสภาวะมีปัญหาที่เกิดจากการสภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม จากประชาชน จำนวน 432 คน และกลุ่มผู้ฟังพาและไม่ฟังพาโหราศาสตร์ จำนวน 17 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชาวกรุงเทพมหานครรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมโดยรวมทุกบริบทอยู่ในระดับปานกลาง โดยในบริบทสถานที่ทำงานและสถานที่ศึกษาเล่าเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในบริบทตนเองและสังคมรอบตัวอยู่ในระดับน้อย 2) กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะประชากรและระดับความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ต่างกันมีระดับการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มตัวอย่างที่เคยคิดจะฆ่าตัวตายแตกต่างกันมีการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมแตกต่างกัน 3) การรับรู้หรือสภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมของคนในกรุงเทพมหานครไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทั่วไป การติดตามคำทำนายจากหมอดูในสื่อต่างๆ และการฟังพาแหล่งสารจากบุคคลทางโหราศาสตร์ แต่มีความสัมพันธ์กับการฟังพาและการใช้ประโยชน์จากสื่อบุคคล

คำสำคัญ: การรับรู้/สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม/การฟังพาสื่อ/สภาวะจิตใจ/แหล่งสารทางโหราศาสตร์

Abstract

This present study was conducted to 1) examine the perception of Anomie, 2) understand behaviour towards dependency on media and other sources in general and in astrology in particular, and 3) find out the correlation between individual attributes and the perception of Anomie and dependency on media, other sources, and astrology experts. It involved 432 Thais residing in the Bangkok Metropolitan Area for the quantitative analysis and 19 people who were either dependent or independent on astrologers for the qualitative analysis.

The findings generally revealed that Bangkokians' overall perception of Anomie in all contexts was at a moderate level. Their perception in working and educational contexts was moderate, while their perception in their own context and surrounding society was small. The findings also indicated that there was no significant difference between participants with varied demographic characteristics and general media exposure behaviour, and that there was no significant difference between participants with varied satisfaction levels of living aspects and the perception of Anomie. It was also found that the frequency of varied suicidal thoughts and the perception of Anomie were significantly different. Moreover, the findings showed that Bangkokians' perception of Anomie did not correlate

with general media exposure and reading horoscopes from different media. However, it significantly correlated with dependency on and exploitation of individuals.

Keyword: Perception / Anomie / Media dependency / Psychological / Astrological source

บทนำ

การดำเนินชีวิตประจำวันในสังคมเมืองอย่าง เช่น กรุงเทพมหานคร ดำเนินไปด้วยความเร่งรีบ ภายใต้เงื่อนไขของเวลาทั้งเรื่องการเดินทางที่อาจจะเจอหน้ากันทุกวันแต่กลับไม่เคยสื่อสารกัน ความหวาดระแวงและ 'ไม่ไว้ใจ' ทั้งชีวิตการทำงานที่ต้องแข่งขันเพื่อผลตอบแทน ลักษณะสังคม เช่นนี้หาความจริงใจให้กันยากเพราะต่างคนต่างใช้มีชีวิตเป็นสังคมแบบปัจเจก ไม่มีศูนย์รวมจิตใจ ทุกอย่างคือเรื่องของผลประโยชน์ต่างตอบแทน วิธีการดำเนินชีวิตแบบสังคมเมืองทำให้เกิดสภาวะที่เรียกว่า Anomie หรือ ภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม ซึ่ง เดอร์ไคม์ (Durkheim) ได้ศึกษาประเด็นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางสังคมหรือบูรณาการทางสังคม (Social integration) ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม (Social disorganization) และความอ่อนแอของความผูกพันทางสังคม (Social bond) ปัญหาสังคมและอัตราการฆ่าตัวตาย (Suicide rate) ถูกใช้เป็นตัวชี้วัดหรือตัวอธิบายความอ่อนแอของการบูรณาการกลุ่มต่างๆ ในสังคมยุโรป ดังปรากฏในหนังสือ "Suicide: A Study in Sociology" ของ Durkheim ที่กล่าวว่า อัตราการฆ่าตัวตายมีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มสังคมและมีความแตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา (Durkheim, 1951) ในการศึกษาพฤติกรรมกรรมการฆ่าตัวตายในช่วงปี ค.ศ. 1977-1985 เรื่อง Suicidal Behavior in Thailand โดย Chanpen Choprapawon & Sumana Visalyaputra พบว่า ข้อมูลสถิติของแนวโน้มการฆ่าตัวตายในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา โดยกลุ่มอายุที่มีจำนวนผู้ฆ่าตัวตายมากที่สุดคือ 15-24 ปี ซึ่งภาคเหนือมีจำนวนผู้ฆ่าตัวตายมากที่สุด โดยสาเหตุจูงใจส่วนใหญ่เกิดจากความล้มเหลวในเรื่องของความรัก รong ลงมาคือปัญหาครอบครัว ความยากจน และความล้มเหลว

ทางเศรษฐกิจ (Peng and Tseng, อ้างอิงจาก Chanpen Choprapawon & Sumana Visalyaputra, 1992)

Wirth (1938 : 1-24) อธิบายเกี่ยวกับความหนาแน่นของประชากร เช่น ประชากรในเมืองใหญ่และชนชั้นทางสังคมที่มีผลกระทบต่อพลเมือง โดยเฉพาะชาวเมืองที่อยู่กันหนาแน่นและใกล้ชิดกัน องค์ประกอบของผู้คนและสิ่งแวดล้อมรอบตัว สถานที่ต่างๆ เสียง และกลิ่น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบุคลิก และอารมณ์ที่เย็นชา เกิดสภาวะความขัดแย้ง ความเครียดทางจิตใจและทางสังคม โดย Simmel (1905) สันนิษฐานว่าการใช้ชีวิตอยู่ในเมือง และตามสถานที่ต่างๆ ที่แออัด รวมถึงการได้รับมลภาวะกลิ่น และเสียงมากจนเกินไป ส่งผลให้คนเกิดความเครียดที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาวะนั้น ๆ จึงแยกตัวเองออกจากคนอื่นๆ

ทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมมีองค์ประกอบหลักคือ เป้าหมาย และวิธีการไปสู่เป้าหมาย (Goals and Means) หากมีความไม่สมดุลระหว่างเป้าหมายของตัวเอง (goals) การที่คนในสังคมคำนึงถึงเป้าหมายที่ต้องการสำเร็จ โดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่จะนำมาใช้ ทำให้สังคมเกิดปัญหาความไร้ระเบียบเกิดความวุ่นวาย เกิดการแก่งแย่งแข่งขันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยไม่คำนึงถึงวิธีการว่าจะถูกหรือผิด สภาพการณ์แบบนี้ เมอร์ตันเรียกว่าสภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม (Anomie) หรือภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม โดย Dubin (1959, 147-164) กล่าวว่า หมายถึงสภาวะที่ไม่เกิดดุลยภาพระหว่างเป้าหมายและวิธีการบรรลุเป้าหมายของมนุษย์ ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมตามมา เช่น ปัญหาการฆ่าตัวตาย (Suicide) ปัญหาอาชญากรรม (Crime) ซึ่งเป็นสภาพความแตกสลายของโครงสร้างทางวัฒนธรรมและโครงสร้างทางสังคม ตามทฤษฎีภาวะไร้

บรรทัดฐานทางสังคมสมัยใหม่จะเน้นความสำคัญของความสำเร็จที่ได้มาจากการแข่งขัน สำหรับทุกคนที่จะบรรลุเป้าหมายได้จากความแตกต่างกันเป็นอย่างมากในด้านอายุ เพศ ชาติพันธุ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชนชั้นในสังคม ระบบค่านิยมทางวัฒนธรรมเชิดชูความสำเร็จ ในขณะที่โครงสร้างทางสังคมมีข้อจำกัดไม่ให้เข้าถึงเป้าหมาย ทำให้คนไม่บรรลุเป้าหมายอาจจะก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ การปรับตัวของบุคคลในการรับหรือไม่รับเป้าหมายทางวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับกรยึดถือหรือละเมิดบรรทัดฐานทางสังคม

Louis Wirth (1938) ได้นำเรื่องราวะไร่บรรทัดฐานทางสังคม ของ อีมิล เดอร์ไคม์ (Durkheim, E. 1951) มาอธิบายถึงเหตุผลที่ควรคำนึงถึงในการปรับตัวเพื่อสามารถใช้ชีวิตอยู่ในเมืองหลวง ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึง กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้โดยชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของสภาพสังคมจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นและการแข่งขันกันทำ ส่งผลให้ชีวิตคนเมืองมีความสับสนวุ่นวายเพิ่มมากขึ้นและความเป็นส่วนตัวลดลง ซึ่งการใช้ชีวิตอย่างเสรีในสังคมเมืองมีผลต่อกลุ่มและปัจเจกชนที่ใช้ชีวิตในเขตชนบทอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดจากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ต้องพบปะ และมีปฏิสัมพันธ์กันซึ่งไม่ได้เกิดจากบรรทัดฐานทางสังคม ดังนั้น จึงต้องแยกความสับสนวุ่นวาย ความเหงา และการฆ่าตัวตาย ออกจากกัน เพื่อที่จะสามารถแสดงออกถึงอิสรภาพ ความเป็นตัวตนด้วยความคิดสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ สภาวะ Anomie ไม่ได้เกิดโดยตรงจากสื่อ หรือ เกิดจากสภาพสังคมเท่านั้น แต่อย่างไรก็ดี สื่อเป็นตัวเร่งตัวขยายความสับสนและกลายเป็นตัวเร่งความขัดแย้งให้สมาชิกในสังคมมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม

แบบดิจิทัล (Digital Culture) เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจึงเป็นทรัพยากรที่มีค่าเปรียบเสมือนปัจจัยที่ 5 ที่ขาดไม่ได้ (สุรชัย ทิพย์สุมณฑา, 2553)

ปัญหาทางสังคมที่เพิ่มขึ้นทุกปีเป็นผลเกิดจากการเบี่ยงเบนทางจิตใจเรียกว่า “ภาวะไร้บรรทัดฐาน” หรือ “Anomie” (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2542 : 129) หมายถึง คนบางกลุ่มในสังคมไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม สังคมมีความขัดแย้งกันเอง คนในสังคมไม่สามารถตัดสินใจในเรื่องบางอย่างที่กระทบต่อสิ่งที่ยึดถือและปฏิบัติตามแนวทาง หรือระเบียบที่สังคมกำหนด ให้เป็นไปตามบรรทัดฐาน ค่านิยมของคนในสังคมแปลกแยก และการกระทำที่ไม่เหมาะสม คนในสังคมมีสภาพจิตใจสับสนจึงต้องแสวงหาทางออกให้กับตนเอง โดยการเบี่ยงเบนความขัดแย้งภายในจิตใจที่มีต่อสังคมในเรื่องนั้นๆ การเผชิญและรับรู้กับสภาพปัญหารอบด้านเหล่านี้ทางเลือกหนึ่งของคนในสังคมที่สามารถทำได้ คือ การพึ่งพาสื่อต่างๆ เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานทางจิตใจของแต่ละบุคคลที่มีความต้องการแตกต่างกันแตกต่างกัน สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันส่งผลให้คาดการณ์ได้ว่า หากคนในสังคมเมืองไม่สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติหรือยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่อาจคาดเดาได้ในอนาคต มีความเป็นไปได้ที่คนในสังคมเมืองจะเกิดความรู้สึก Anomie และนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งการฆ่าตัวตายด้วย

ตามทฤษฎี Society ของ C. Wright Mills (1959) กล่าวว่า “ระหว่างความคิดกับความเป็นจริง คือ การสื่อสาร ซึ่งการสื่อสารนี้มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของคนในขณะที่เขาอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงของแต่ละบุคคล” สาธารณชนคาดหวังว่าจะได้รับข่าวสารในบางแง่มุมของสังคม เช่น ข่าวสาร

ที่มีเนื้อหาสาระเพื่อความบันเทิง และเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่เผชิญอยู่จากสภาพของประชาชนใช้เวลาว่าง รวมถึงลักษณะการดำเนินชีวิตครอบครัว สิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมน้อยลง ทฤษฎีสังคมมวดชนให้ความสำคัญกับสื่อมวลชนในฐานะที่เป็นสาเหตุเนื่องจากสังคมสมัยใหม่ หรือ สังคมอุตสาหกรรม สมาชิกในสังคมมีความรู้สึกแปลกแยกโดดเดี่ยวและต้องพึ่งพาสื่อ แต่การพึ่งพาสื่อ หรือ การพึ่งพาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อาจนำไปสู่การแสวงหาหนทางเพื่อลดสภาวะ Anomie หรือหลีกเลี่ยงสภาวะดังกล่าว

การพึ่งพาข้อมูลข่าวสารทางโหราศาสตร์ก็เป็นปรากฏการณ์อีกลักษณะหนึ่งของคนในสังคมสมัยใหม่ที่ขาดที่พึ่งพาด้านข่าวสารหรือคำแนะนำเพื่อลดสภาวะกังวลใจจึงต้องย้อนกลับไปพึ่งพาแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นความเชื่อโหราศาสตร์ อิทธิพลของดวงดาวที่สัมพันธ์กับโชคชะตาของมนุษย์จากสื่อการพยากรณ์เพื่อคาดการณ์โชคชะตาและอนาคตของตนเอง ยิ่งสังคมเมืองที่มีความเป็นปัจเจกสูง คนยังมีความสับสนวุ่นวายและต้องการที่พึ่งทางจิตใจ ดังนั้น การพึ่งพาสื่อที่เกี่ยวกับความเชื่อและคำทำนายทางโหราศาสตร์เพื่อลดสภาวะที่สับสนต่อความวิตกกังวลกับปัญหาที่ประสบ การเผชิญอุปสรรครอบด้าน ปัญหาชีวิต การเงิน การงาน ความรักความต้องการรู้อนาคต บุคคลทางโหราศาสตร์จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่คนในสังคมเมืองเลือกที่จะพึ่งพาเพื่อตอบคำถามปัญหาชีวิตที่เผชิญ

จากปรากฏการณ์ดังกล่าวในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเพื่อทำความเข้าใจการรับรู้สภาวะสังคมที่สับสน (Anomie) ของคนในเมืองใหญ่โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครที่เป็นเมืองหลวงของไทยว่ามีความสัมพันธ์กับการพึ่งพาสื่อต่าง ๆ และแหล่งข้อมูลทางโหราศาสตร์ อย่างไรและเกิดจากแรงจูงใจอะไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม (Anomie) ในสังคมของคนไทยที่อาศัยในเมืองหลวงเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการฟังพาสื่อและแหล่งสารอื่น ๆ ตลอดจนแหล่งข้อมูลทางโหราศาสตร์ของคนกรุงเทพมหานคร ในสภาวะที่มีปัญหาที่เกิดจากการสภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมในสังคมไทย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐานบุคคลกับระดับการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมและการฟังข่าวสารจากสื่อ และแหล่งสารต่าง ๆ รวมทั้งบุคคลทางโหราศาสตร์

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 ระดับการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมของคนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกันตามลักษณะทางประชากร และสภาวะทางจิตใจ

สมมติฐานข้อที่ 2 ระดับการรับรู้หรือสภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อ การฟังพาสื่อในภาวะมีปัญหา การฟังพาสื่อ และบุคคลทางโหราศาสตร์

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1. ทฤษฎีสังคมมวลชน ได้อธิบายบทบาทสื่อมวลชนและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีผลในระดับปัจเจกบุคคล เนื่องจากเป็นเครื่อง

มีอสำคัญในการเชื่อมโยงสังคมแบบต่างคนต่างอยู่ให้กลายเป็นที่พึ่งทางใจ สื่อมวลชนจึงมีอิทธิพลในมน้ำใจสมาชิกในสังคมมวลชนได้โดยง่าย สามารถสร้างผลกระทบกับผู้รับสารได้ทั้งในทางบวกและทางลบโดยตรงและทันที (Baran and Davis, 1995) ทฤษฎีสังคมมวลชนอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับสังคมสมัยใหม่แบบสังคมเมืองว่าเป็นสังคมเมืองใหญ่ต่างคนต่างมีที่มาต่างแข่งขันกันในการทำงานและการดำเนินชีวิต จึงเป็นคนที่ต่างคนต่างอยู่และมีความสัมพันธ์แบบมีเงื่อนไข การคบค้าสมาคมเป็นตามระเบียบกฎเกณฑ์ขาดความสัมพันธ์พึ่งพาแบบส่วนตัว ใช้ชีวิตอยู่อย่างตัวใครตัวมัน (Atomized) มีความรู้สึกแปลกแยก (Alienation) ขาดความเอื้ออาทรต่อกันเป็นสิ่งที่ดี การแข่งขันกันตลอดเวลาที่สร้างปัญหาเกิดความเครียด ความกดดัน ซึ่งหนังสือชื่อ “การฆ่าตัวตาย” (Suicide) ชี้ให้เห็นว่าสถิติการฆ่าตัวตายในสังคมสมัยใหม่สูงขึ้นเกิดจากสภาวะ “Anomie” หรือ “Normlessness” ซึ่งเป็นสภาพทางจิตใจของสมาชิกในสังคมที่รู้สึกสับสนในสังคมที่เผชิญอยู่ว่าไร้บรรทัดฐาน ไร้ระเบียบกฎเกณฑ์หรือแน่นอน คาดหวังอะไรไม่ได้ ซึ่งปัญหาของสังคมสมัยใหม่นี้เป็นเสมือนพยาธิทางสังคม (Social pathologies)

2. สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม (Anomie) หรือ Anomie theory (Durkheim, E., 1951) เป็นทฤษฎีที่อยู่ในช่วงที่สังคมฝรั่งเศสวุ่นวาย ส่งผลให้ทัศนะของ Durkheim นั้นออกมาในเชิงต่อต้านระบบทางสังคมที่ขาดระเบียบ (Social Disorders) กล่าวถึงการ ไร้กฎเกณฑ์ ไร้บรรทัดฐาน ไร้กฎหมาย ได้แก่การที่ผู้กระทำผิดไม่ยอมรับรู้กฎหมายและไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติแบบเดียวกับคนในสังคมนั้น โดยทั่วไปคนมีความต้องการอยู่ 2 ชนิด คือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการทางด้าน

จิตใจ การไม่สามารถควบคุมจิตใจได้จะเป็นสาเหตุที่ทำให้ประกอบกรกระทำผิดได้ง่าย ทั้งนี้เนื่องจากความรู้สึกนึกคิดของผู้กระทำผิดต้องดิ้นรนต่อสู้แข่งขันกัน ศีลธรรมที่กำลังเสื่อมลง ความเป็นอยู่ในปัจจุบันที่คนทั่วไปกระทำการใด ๆ โดยไม่คำนึงถึงศีลธรรม การแก้ปัญหาจะต้องดำเนินการด้วยการปฏิรูปสังคม ซึ่งภาวะไร้บรรทัดฐานที่สื่ออาจจะเป็นผู้สร้างให้ปัจเจกบุคคลคือ ค่านิยมที่หลากหลายจนไม่สามารถยึดถือกับบรรทัดฐานได้ (อ้างถึงใน Robert K. Merton, Anomie, Anomia and Social interaction: Contexts of deviant behavior, 223) ในงานวิจัยของยุติ ปิ่นวิเศษ (2544) ได้ให้นิยามถึงอิทธิพลของทัศนคติและสภาพจิตของผู้รับสารเกี่ยวกับภาวะไร้บรรทัดฐานเพื่อถ่ายทอดมาตราบัว โดยแยกวัดทัศนคติ 2 ด้านคือ 1. “ความรู้สึกว่าตนเองไร้ความหมาย” โดยกำหนดว่าเป็นมุมมองต่อตนเองของผู้ใช้สื่อ และ 2. “ความรู้สึกว่าโลกไม่น่าอยู่” เป็นมุมมองต่อสังคม เนื่องจากพฤติกรรม การสื่อสารของมนุษย์มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของมนุษย์ด้วย ลักษณะทางจิตวิทยา ได้แก่ ทัศนคติ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ตลอดจนรสนิยม (Taste) ของผู้บริโภค ซึ่งมีบทบาทต่อการเปิดรับสื่อมวลชน

3. ทฤษฎีการเปิดรับสื่อมวลชน การพึ่งพาและการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชน

3.1 ทฤษฎีการเปิดรับสื่อมวลชน พฤติกรรมในการรับข่าวสารของผู้รับสารมักจะเลือกรับหรือแสวงหาข่าวสารที่สอดคล้องกับความคิดเดิมที่มีอยู่ และมักจะหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความคิดของตนเอง เพื่อหลีกเลี่ยงสภาวะไม่สอดคล้องทางความคิด ซึ่งการรับข่าวสารต่างๆ ผู้รับสารย่อมมีกระบวนการเลือกสรร (Selective Processes) ซึ่งแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด

ฯลฯ ที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งจะมีพฤติกรรมในการเปิดรับด้วยสาเหตุต่างๆ คือ
 1) ความเหงา 2) ประโยชน์ใช้สอย และ 3) สาเหตุจากตัวสื่อที่มีลักษณะกระตุ้น
 ชี้นำทำให้ผู้รับข่าวสารต้องการได้รับข่าวสาร (พีระ จิโรโสภณ, 2529 : 636-640)

3.2 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และการตอบสนองความพึงพอใจ
 (Uses and Gratifications) สามารถใช้อธิบายพฤติกรรมของผู้รับสารที่มี
 เหตุผลจงใจแตกต่างกัน ในการเปิดรับหรือใช้ประโยชน์จากสื่อ ผู้รับสารมิได้
 เปิดรับสื่ออย่างไร้เป้าหมายหรือไร้แรงจูงใจ มิได้เป็นผู้รับสารที่ถูกกระทำหรือ
 คอยตั้งรับ ดังนั้นในการใช้สื่อมวลชนของผู้รับสารตามแนวทางใหม่จึงมุ่ง
 ตอบคำถามว่า “What do people do with the media?” เป็นการศึกษา
 บทบาทที่ผู้รับสารในฐานะเป็นผู้กำหนดการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน
 (Active audience) ไม่ใช่สนใจแค่ตอบคำถามว่า “What the media do to
 the people” หรือให้ความสำคัญกับสื่อมวลชนในฐานะเป็นผู้กำหนดการรับ
 รู้ของผู้รับสาร (Passive audience) การตอบสนองความพึงพอใจในการใช้
 สื่อสามารถแบ่งเป็น การตอบสนองทางด้านเนื้อหา (Content gratifications)
 และทางด้านกระบวนการ (Process gratifications) นักทฤษฎีการสื่อสาร
 มวลชนแม็คควอล (McQuail, 1984) แบ่งการตอบสนองความต้องการในการ
 ใช้สื่อเป็น 2 ชนิด คือ ด้านความรู้ความคิด (Cognitive) กับด้านวัฒนธรรม
 (Cultural type)

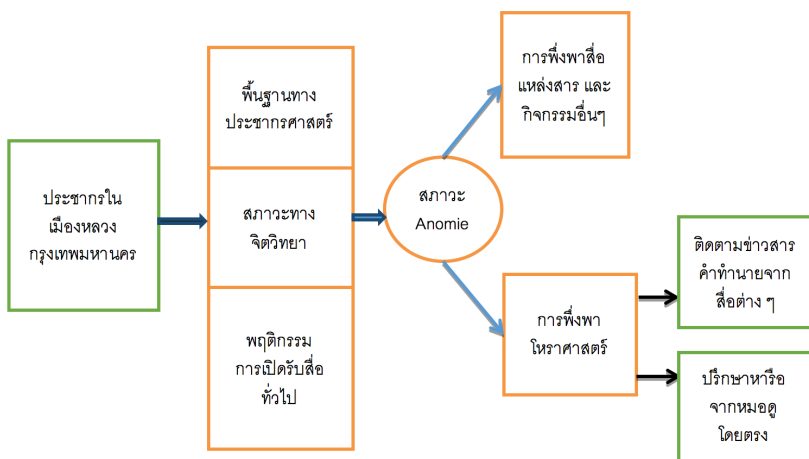
3.3 ทฤษฎีการพึ่งพาสื่อ (Media Dependency Model) กล่าวว่า
 สื่อมวลชนมีบทบาทและพลังมหาศาลที่จะมีผลกระทบต่อผู้รับสาร
 ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมาย
 ในการใช้สื่อของผู้รับสาร กับเนื้อหาของสื่อที่ตอบสนองต่อความต้องการ
 ดังกล่าวมาน้อยแตกต่างกันไป ซึ่งหากเนื้อหาของสื่อสามารถตอบสนอง

กับผู้รับสารได้มาก ผู้รับสารก็จะยิ่งฟังพาสื่อนั้นมากขึ้นด้วย (Defleur, M.L. Ball-Rokeach, S. 1989) ดังนั้น ในเรื่องของผลของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้รับสารจึงขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 3 ตัว คือ ลักษณะของสังคมที่ผู้รับสารอาศัยอยู่ คุณลักษณะของสื่อ และปัจจัยในตัวผู้รับสารซึ่งจะเป็นตัวกำหนดระดับการฟังพาสื่อของแต่ละบุคคลว่า ระดับของการฟังพาสื่อจะเป็นตัวแปรในการอธิบายว่า การฟังพาสื่อนั้นมีความสำคัญต่อบุคคลมากน้อยเพียงใด (DeFluer & Ball-Rokeach, 1989)

3.4 แนวคิดการฟังพาและใช้ประโยชน์จากโหราศาสตร์ Elena Kozlova (2011) ได้ศึกษาโดยทบทวนเกี่ยวกับประวัติและวิวัฒนาการของโหราศาสตร์ตะวันตกในด้านจิตวิทยาและวิทยาศาสตร์ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าโหราศาสตร์สามารถก่อให้เกิดประโยชน์แก่จิตใจของผู้เข้าร่วมในการทำความเข้าใจตนเอง และทำให้ชีวิตมีความหมายมากขึ้น ผู้เข้าร่วมมีความมั่นใจในการอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับวิถีความเชื่อของวิถีคนโบราณเกี่ยวกับดาวฤกษ์และดาวเคราะห์ที่มีผลต่อจิตใจมนุษย์ตามที่ปรากฏเป็นวัฒนธรรมความเชื่อ ในเรื่องของดาราศาสตร์และโหราศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกันเป็นอย่างมาก ซึ่งโหราศาสตร์พยายามทำความเข้าใจในอภิปรัชญาเกี่ยวกับธรรมชาติการสังเกตท้องฟ้าและดวงดาวที่มีผลกับความสัมพันธ์กับโลกและมนุษย์ ในขณะที่ดาราศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์ที่อธิบายถึงระบบสุริยะจักรวาล สิ่งที่ส่งผลให้ผู้รับบริการรู้สึกไม่สบายใจเมื่อได้มาปรึกษากับนักพยากรณ์โชคชะตา คือ กลไกที่พาใจผู้รับบริการให้ผ่อนคลาย ได้แก่ 1. ได้ระบายเรื่องราวของปัญหา เป็นกลไกเบื้องต้นที่ทำให้ผู้รับบริการผ่อนคลาย แม้ยังไม่ได้รับการแนะนำจากนักพยากรณ์โชคชะตา 2. ได้ทราบเหตุการณ์ล่วงหน้า การได้ทราบเหตุการณ์ในอนาคตจากคำพยากรณ์ทั้งด้านดีและ

ร้าย เป็นเสมือนการได้ตระเตรียมใจให้พร้อมรับกับเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจริง 3. เชื่อมั่นคำพยากรณ์ ความเชื่อในคำพยากรณ์ว่าวันข้างหน้าเหตุการณ์เลวร้ายที่กำลังเผชิญอยู่จะผ่านพ้นไปในที่สุด ส่งผลให้ผู้รับบริการเกิดความหวัง มีความมั่นใจในการดำเนินชีวิต และการได้กระทำความดี ในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ผู้รับบริการเชื่อว่าอนาคตจะได้ดีตามคำแนะนำของนักพยากรณ์โชคชะตา และ4. ยอมรับความจริง เมื่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ยากแก่การแก้ไข สิ่งที่สามารถจะกระทำได้คือ การปรับใจยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น ผู้รับบริการที่สามารถทำใจยอมรับได้ย่อมส่งผลให้สภาวะใจมีความสงบและเกิดความสบาย

จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative method) ด้วยวิธีการเชิงสำรวจ ผสมกับวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative method) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเชิงปริมาณประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร 50 เขต อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร อย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 1 ปี และมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 4,457,168 คน กำหนดขนาดของตัวอย่างตามวิธีการของ Yamane (1973, p. 725) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ค่าระดับความคลาดเคลื่อนยอมรับได้ไม่ต่ำกว่า 5 เปอร์เซ็นต์ เท่ากับ 400 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจริงได้ทั้งหมด 432 คน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) คือ กลุ่มผู้พึ่งพาและไม่พึ่งพาโหราศาสตร์ รวม จำนวน 19 คน โดยคัดเลือกจากกลุ่มอาชีพดังนี้ แพทย์ ครู อาจารย์, ทหาร, พ่อค้าแม่ค้าในตลาด/ร้านค้า, ตำรวจ, พนักงานบริษัทเอกชน, นักศึกษา, ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ, แม่บ้าน, นักธุรกิจ / ผู้ลงทุน, ข้าราชการเกษียณ, ผู้บริหารหน่วยงาน, และรับจ้างใช้แรงงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ประกอบไปด้วยสองส่วนคือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม โดยสร้างจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณได้สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือโดยทำการตรวจสอบความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามเพื่อนำไปดำเนินการทดสอบก่อนการเก็บข้อมูลจริง โดยการตรวจสอบความตรง (Face

validity) นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาข้อความต่าง ๆ ว่าสอดคล้อง ครอบคลุม ตรงประเด็นที่ศึกษาหรือไม่อย่างไร รวมถึงพิจารณาความเหมาะสมของข้อความและภาษาที่ใช้ให้สื่อความหมาย จากนั้นทำการหาความเที่ยง (Reliability) กับประชาชนนอกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทำการทดสอบหาความเที่ยงตรงภายในของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ในการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น พบว่า แบบสอบถามมีค่า α หรือระดับความเชื่อมั่นในระดับสูง ทุกตัวแปรโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อถือได้ (Cronbach, 1990 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
การรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม	0.899
การเปิดรับข่าวสารจากสื่อ	0.880
การพึ่งพาสื่อในสภาวะที่มีปัญหา	0.927
พึ่งพาการทำนายของหมอดู ทางสื่อต่าง ๆ	0.957
การไปปรึกษาหาหรือหมอดูโดยตรง	0.941
ความคาดหวังในการไปหาหมอดูหรือนักโหราศาสตร์	0.983
รวม	0.956

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเข้าไปแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคนในแต่ละเขตพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเอง

ผลการวิจัย

1. ผลการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมของคนกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า การรับรู้ในบริบทสถานที่ทำงานและสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่รับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมสูงกว่าด้านอื่นๆ คือ การเรียนในปัจจุบันมุ่งแต่ปริญญา สังคมในสถานศึกษาไม่มีความยุติธรรม และเล่นพรรคเล่นพวกในที่ทำงาน ส่วนในบริบทตนเอง ครอบครัวและสังคมอยู่ในระดับน้อย สำหรับประเด็นที่สะท้อนถึงการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมมากกว่าด้านอื่นๆ ได้แก่ สภาพสังคมต่างคนต่างอยู่ อันตราย และเห็นแก่ตัว สำหรับความรู้สึกถึงความเป็นอยู่ในปัจจุบันที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในความเป็นอยู่ในระดับดีถึงดีมากทั้งในเรื่องของทรัพย์สิน การงาน เศรษฐกิจ ครอบครัว สุขภาพ และสังคม

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบของสภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมจากตัวชี้วัดสภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมทั้ง 23 ข้อ ซึ่งจำแนกได้เป็น 4 องค์ประกอบ หรือ 4 ด้าน คือ ด้านการรับรู้หรือความรู้สึกต่อตนเอง และสังคมรอบตัว ด้านความรู้สึกเกี่ยวกับสภาวะการทำงานและสภาวะการเรียน ด้านรู้สึกการไร้คุณค่าในตัวเอง และ ด้านการรู้สึกกลัวการใช้

ชีวิตในสังคม โดยพบว่าการรับรู้หรือความรู้สึกต่อตนเองและสังคมรอบตัว สูงที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาองค์ประกอบที่ 2 ความรู้สึกเกี่ยวกับสภาวะการทำงานและสภาวะการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนองค์ประกอบที่ 3 การรู้สึกไร้คุณค่าในตัวเอง และองค์ประกอบที่ 4 การรู้สึกกลัวการใช้ชีวิตในสังคมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า แม้จะจำแนกออกเป็น 4 องค์ประกอบให้เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ศึกษามาแต่การรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมของชาวกรุงเทพมหานครก็ยังมีรับรู้ที่ไม่สูงโดยการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมที่สูงกว่ากลุ่มอื่นคือ ด้านการรับรู้หรือความรู้สึกต่อตนเองและสังคมรอบตัว

2. การพึ่งพาสื่อ พบว่าชาวกรุงเทพมหานครมีการติดตามข่าวสารจากสื่อทั่วไปจากสื่อใหม่มากที่สุด ได้แก่ อินเทอร์เน็ต ไลน์ เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ ยูทูบ การใช้โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟน และสื่อเก่าคือโทรทัศน์ และเมื่อสอบถามการพึ่งพาสื่อในสภาวะที่มีปัญหา ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีการพึ่งพาสื่อโดยผ่านไลน์ รองลงมาคือ เฟซบุ๊ก ฟังเพลง อ่านคอลัมน์หรือดูรายการหมอดูผ่านสื่อ ดูโทรทัศน์ และขอคำปรึกษาจากพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ซึ่งที่กล่าวมาอยู่ในระดับมากทั้งสิ้น จะเห็นได้ว่าในอันดับแรกและอันดับที่สองนั้นเป็นสื่อใหม่เมื่อชาวกรุงเทพมหานครมีปัญหาส่วนใหญ่อีกจะใช้วิธีการไลน์อาจจะด้วยวิธีการแชท คุยกับครอบครัวหรือเพื่อน หรืออื่นๆ ที่ทำให้สามารถลดปัญหาลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่ส่วนใหญ่คนในสังคมไทยจะใช้ไลน์เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน โดยจากการสำรวจของ We Are Social ดิจิทัลเอเยนซี และ Hootsuite ผู้ให้บริการระบบ

จัดการ Social Media และ Marketing Solutions โดยจากการสำรวจพบว่า application ที่ใช้มากสูงสุดในประเทศไทยอันดับที่หนึ่งคือ ไลน์ อันดับที่สองคือ เฟซบุ๊ก (brandbuffet,2018) สำหรับการพึ่งพาหมอดูหรือโหราศาสตร์นั้นส่วนใหญ่มักเคยไปหาหมอดูบ้างโดยระบุว่ามีการแสวงหาข่าวสารหรือปรึกษาพูดคุยผ่านสื่อหรือช่องทางต่างๆ จากหมอดูโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งช่องทางที่พูดคุยกับหมอดูมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก ส่วนการไปหาหมอดูโดยตรงอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน โดยประเด็นปัญหาที่พึ่งพาหมอดูมากที่สุดแต่อยู่ในระดับน้อย คือ ความรู้สึกเครียด โดยความคาดหวังที่ไปหาหมอดูมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ ตรวจสอบตัวเองในการรับมือกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต และจุดมุ่งหมายในการไปปรึกษาหมอดูมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ คาดหวังความสำเร็จ อย่างไรก็ตามข้อมูลที่พบจากการ สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะปรึกษาหมอดูในเรื่องของการคลายความวิตกกังวล ทั้งในกลุ่มผู้ที่มีฐานะดี และกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

3. การทดสอบสมมติฐาน พบว่า

1) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ระดับการรับรู้สภาวะไร้อารมณ์ทางสังคมของคนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกันตามลักษณะทางประชากร และสภาวะทางจิตใจ ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างลักษณะทางประชากรด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ กับระดับการรับรู้สภาวะไร้อารมณ์ทางสังคมพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะประชากรต่างกันมีระดับการรับรู้สภาวะไร้อารมณ์ทางสังคม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลการทดสอบระหว่างระดับการรับรู้หรือสภาวะไร้อารมณ์ทาง

สังคมกับความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ และสภาวะจิตใจพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีระดับความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่โดยรวมที่แตกต่างกัน มีการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างระดับการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมกับสภาวะทางจิตใจในประเด็น การมีความคิดฆ่าตัวตาย ผลการศึกษาพบว่า การมีระดับการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมที่แตกต่างกัน มีความคิดในการฆ่าตัวตายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มที่เคยคิดมีความฆ่าตัวตาย มีสภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยคิดฆ่าตัวตายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ผลการทดสอบระหว่างระดับการรับรู้หรือสภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมกับสภาวะทางจิตใจในแง่ความถี่หรือความบ่อยในการคิดฆ่าตัวตาย พบว่า ความถี่หรือความบ่อยในการคิดฆ่าตัวตายที่แตกต่างกันรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการคิดฆ่าตัวตายบ่อยกว่ามีการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมสูงกว่ากลุ่มที่คิดฆ่าตัวตายน้อยกว่าหรือไม่เคยมีเลย

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบระดับการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมของคนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกันตามลักษณะทางประชากร และสภาวะทางจิตใจ ด้วยสถิติ t-test

ลักษณะทางประชากร		mean	t-prob	p-value	แปลค่า
เพศ	ชาย	2.63	.902	.364	ไม่แตกต่าง
	หญิง	2.55			
อายุ	15-20 ปี	2.42	.863	.536	ไม่แตกต่าง
	21-30 ปี	2.56			
	31-40 ปี	2.69			
	41-60 ปี	2.53			
	61-70 ปี	2.37			
	71 ปีขึ้นไป	2.57			
การศึกษา	ประถมศึกษา	2.80	.857	.490	ไม่แตกต่าง
	มัธยมศึกษาตอนต้น	2.61			
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	2.88			
	ระดับอาชีวศึกษา/ อนุปริญญา	2.56			
	ปริญญาตรี	2.52			
	สูงกว่าปริญญาตรี	2.48			
	อื่นๆ	3.33			
รายได้	ต่ำกว่า 15,000 บาท	2.66	1.385	.229	ไม่แตกต่าง
	15,000-20,000 บาท	2.55			
	20,001-30,000 บาท	2.64			
	30,001-50,000 บาท	2.46			
	50,001-100,000 บาท	2.35			
	มากกว่า 100,000 บาท	2.12			
อาชีพ	เจ้าของกิจการ	2.73	1.230	.265	ไม่แตกต่าง
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2.51			
	ทหาร/ ตำรวจ	2.68			
	ผู้เกษียณอายุราชการ	2.44			
	รับจ้าง/ใช้แรงงาน	2.91			
	แม่ค้า/พ่อค้าทั่วไป	2.65			
	พนักงานบริษัทเอกชน	2.53			
	นักธุรกิจ ผู้ลงทุน	1.50			

ลักษณะทางประชากร		mean	t-prob	p-value	แปลค่า
	นิสิต/นักศึกษา	2.46			
	แม่บ้าน	2.67			
	อาชีพอิสระ	2.77			
	อื่นๆ	2.50			
การรับรู้สภาวะอินมี		mean	F-prob	p-value	แปลค่า
ความพึงพอใจในชีวิต ความเป็นอยู่ด้าน ต่างๆโดยรวม	พึงพอใจต่ำ	2.35	2.420	.090	ไม่แตกต่าง
	พึงพอใจปานกลาง	2.73			
	พึงพอใจมาก	2.63			
ความคิดฆ่าตัวตาย	เคย	2.91	3.46	.001*	แตกต่าง
	ไม่เคย	2.52			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบระหว่างระดับการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมกับความบ่อยในการคิดฆ่าตัวตายด้วยสถิติ F-test

สภาวะทางจิตใจ		ค่าเฉลี่ย	F-prob	p-value	ผลการทดสอบรายคู่
ความบ่อยในการคิดฆ่าตัวตาย	1 บ่อยมาก	5.00	8.256	.000*	1>3,4,5
	2 บ่อย	4.00			2>5
	3 บางครั้ง	2.78			-
	4 ครั้งเดียว	2.76			-
	5 ไม่เคยเลย	2.52			-

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ระดับการรับรู้หรือสภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม มีความสัมพันธ์กับตัวแปรการเปิดรับสื่อทั่วไป ตัวแปรการพึ่งพาและการใช้ประโยชน์จากสื่อเมื่ออยู่ในสภาวะมีปัญหา และตัวแปรการพึ่งพาแหล่งสารจากบุคคลทางโหราศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่าระดับการรับรู้หรือสภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมของคนใน

กรุงเทพมหานคร ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทั่วไป และการฟังจากสื่อต่าง ๆ แต่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรการฟังพาและการใช้ประโยชน์จากสื่อบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่า ระดับการรับรู้สถานะไร้บรรทัดฐานทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับการฟังพาแหล่งสารที่เป็นบุคคลทางโหราศาสตร์ หรือหมอดู

ตาราง 4 ผลการหาความสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างระดับการรับรู้หรือสถานะไร้บรรทัดฐานทางสังคม กับการเปิดรับข่าวสารทั่วไปจากสื่อ และการฟังพาสื่อและแหล่งสาร

ตัวแปรการเปิดรับข่าวสารทั่วไปจากสื่อ	การรับรู้หรือสถานะไร้บรรทัดฐานทางสังคม	
	R	p-value
สื่อดั้งเดิม	-.015	.750
สื่อใหม่	-.037	.439
การเปิดรับข่าวสารจากสื่อทั่วไปโดยรวม	-0.031	0.533
ตัวแปรการฟังพาสื่อและแหล่งสาร		
การขอคำปรึกษาจากสื่อบุคคล (โดยรวม)	.262*	.000
การเปิดรับสื่อดั้งเดิม (โดยรวม)	-.057	.234
การเปิดรับสื่อใหม่ (โดยรวม)	-.063	.192
การเปิดรับแหล่งกิจกรรมอื่นๆ (โดยรวม)	.045	.367
การเปิดรับสื่อหมอดู (โดยรวม)	.095	.059
การฟังพาจากสื่อและแหล่งสารต่างๆ ในสถานะที่มีปัญหา (โดยรวม)	0.033	0.510

อภิปรายผล

1. ประเด็นระดับสถานะไร้บรรทัดฐานทางสังคม Anomie theory ตามทฤษฎี Emile Durkheim (1858-1917) เป็นทฤษฎีที่อยู่ในช่วงที่สังคมฝรั่งเศสเป็นทฤษฎีในเชิงต่อต้านระบบทางสังคมที่ขาดระเบียบ (Social Disorders) ซึ่งการไร้กฎเกณฑ์ ไร้บรรทัดฐาน ไร้กฎหมาย ก็คือผู้ที่กระทำผิดไม่ยอมรับกฎหมายและไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติแบบเดียวกับ

คนในสังคม ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าระดับสถานะไว้บรรทัดฐานทางสังคม ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มระดับต่ำกว่าปานกลาง โดยมีความรู้สึกสูงในบริบทของ สถานศึกษาในประเด็นที่รู้สึกว่าการเรียนในปัจจุบันมุ่งได้ปริญญามากกว่า 'ได้ความรู้' ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากใบปริญญาเป็นใบผ่านทางที่จะทำให้เข้าสู่ การทำงานหรือสถานประกอบการจึงทำให้สังคมส่วนใหญ่จะส่งลูกหลาน ให้มุ่งศึกษาเพื่อได้รับปริญญา การรับรู้ในประเด็นนี้สะท้อนค่านิยมของคน ไทยในเรื่องการศึกษาที่มีการแข่งขันกันสูง ซึ่งเห็นได้จากความคาดหวังของ ผู้ปกครองในการส่งลูกเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัยมีการลงทุนกวดวิชา ราคาแพงให้กับลูกหลาน การศึกษาจึงอาจเป็นการสะท้อนระบบสังคมที่มี เหลื่อมล้ำไม่เป็นธรรมในสังคมไทย อย่างไรก็ตามก็ดีกว่าวัดสถานะไว้บรรทัดฐาน ทางสังคมของงานวิจัยนี้ไม่พบว่าคนกรุงเทพมหานครมีความรู้สึกสถานะไว้ บรรทัดฐานทางสังคมสูงมาก อาจจะมาจากการเลือกกลุ่มประชากรของ คนกรุงเทพมหานครที่อาจจะมีปัญหาสถานะไว้บรรทัดฐานทางสังคมมีน้อย เครื่องมือในการวัดนี้อาจจะไม่สามารถวัดกับสถานะไว้บรรทัดฐานทางสังคม หรือวิถีชีวิตของคนไทยได้ดีนัก เนื่องจากผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากงานวิจัย ของต่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยของโลกตะวันตกซึ่งมีวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมที่แตกต่างกับประเทศไทย

2. ประเด็นการเปิดรับสื่อและการพึ่งพาสื่อ ทฤษฎีสังคมมวลชน (Mass Society Theory) มองว่าสื่อมวลชนสามารถสร้างผลกระทบกับผู้รับ สารได้ทั้งในทางบวกและมีทางลบโดยตรงและทันที โดยผลในทางลบ คือ เป็นเสมือนโรคภัยในสังคมที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข มีพลังอำนาจที่จะเข้า ถึงและมีอิทธิพลโดยตรงต่อคนโดยทั่วไปถ้าเปิดรับสื่อแล้วนำไปใช้ในทาง ร้ายก็จะมีผลในทางลบ เมื่อคนในสังคมได้รับผลกระทบในทางลบจาก

สื่อมวลชนก็จะส่งผลตามมาต่อปัญหาสังคมโดยรวมได้ คนทั่วไปอ่อนไหวต่ออิทธิพลจากสื่อมวลชน การอยู่ในสังคมเมืองใหญ่โดดเดี่ยวจากสถาบันทางสังคม ประเพณี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เคยเป็นภูมิคุ้มกันจิตใจ สื่อมวลชนตามทฤษฎีสังคมมวลชนมีสมมติฐานเกี่ยวกับผลในทางลบ (Baran and Davis, 1995) คือ 1. สื่อมวลชนเป็นเสมือนโรคภัยในสังคมที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข 2. สื่อมวลชนมีพลังอำนาจที่จะเข้าถึงและมีอิทธิพลโดยตรงต่อคนโดยทั่วไป 3. เมื่อคนในสังคมได้รับผลกระทบในทางลบจากสื่อมวลชนก็จะส่งผลตามมาต่อปัญหาสังคมโดยรวมได้ 4. คนทั่วไปอ่อนไหวต่ออิทธิพลจากสื่อมวลชน การอยู่ในสังคมเมืองใหญ่โดดเดี่ยวจากสถาบันทางสังคม ประเพณี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เคยเป็นภูมิคุ้มกันจิตใจ 5. สังคมที่สับสนอลหม่านมีที่มาจากการทำงานของสื่อมวลชน

282

จากการทดสอบความสัมพันธ์กับบอโนมีในงานวิจัยนี้ ได้ใช้ตัวแปรการเปิดรับสื่อเป็นตัวแปรอิสระ แต่กลับพบว่า การเปิดรับสื่อไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับสภาวะไวบรรทัดฐานทางสังคม เพราะส่วนใหญ่แล้วกลุ่มตัวอย่างจะเปิดรับสื่ออยู่ในระดับแค่ปานกลาง ในประเด็นการพึ่งพาข่าวสารจากแหล่งสาร งานวิจัยนี้พบว่า แหล่งสารที่เป็นสื่อบุคคลมีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะในประเด็นของการขอคำปรึกษาจากพ่อแม่ ญาติพี่น้องซึ่งกลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของสื่อบุคคล (personal media) สื่อสารกับผู้รับสารในลักษณะเผชิญหน้าที่เป็นการสื่อสารสองทางทั้งในรูปแบบของการสนทนาหรือในรูปแบบของการประชุมกลุ่ม ซึ่งการใช้สื่อบุคคลในการสื่อสารก่อให้เกิดผลดีคือ สามารถนำข่าวที่ต้องการเผยแพร่ไปสู่ผู้รับสารได้โดยตรง และทำให้การเผยแพร่ข่าวสารเป็นไปในลักษณะที่ความยืดหยุ่นปรับให้ผู้รับสารเป็นราย ๆ ได้ และทราบความ

รู้สึกของผู้รับสารได้ทันที (ปรมะ สตะเวทิน, 2526, หน้า 48) การสื่อสารระหว่างบุคคล มีผลต่อการทำให้ผู้รับสารยอมรับที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติและยอมรับที่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ มากที่สุด ดังนั้นสื่อบุคคลจึงมีความสำคัญมากกว่าสื่อมวลชนในชั้นนี้ ส่วนสื่อมวลชนจะมีความสำคัญกว่าในชั้นของการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง อาจมีผลบ้างในการสร้างทัศนคติในเรื่องที่บุคคลยังไม่เคยรับรู้มาก่อน (Katz & Lazarsfeld, 1955, p. 77)

สำหรับในกรณีการพึ่งพาโหราศาสตร์และหมอดู เมื่อเกิดปัญหาพบว่า ความสัมพันธ์กับสื่อบุคคลเนื่องจากลักษณะของคนในสังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมที่โอปป้าอมอริ สังคมแบ่งปันน้ำใจ มีนิสัยพึ่งพาอาศัยกันให้ความสำคัญระบบอุปถัมภ์ และเคารพผู้ใหญ่ เช่น พ่อแม่ผู้ปกครอง พระครู ฯ จึงทำให้เมื่อมีปัญหาแหล่งพึ่งพาจึงเป็นสื่อบุคคลเป็นหลัก นอกจากนี้ยังพึ่งพาหมอดูซึ่งเป็นสื่อบุคคลชนิดหนึ่งโดยหมอดูอยู่คู่กับสังคมไทยมาตั้งแต่ประวัติศาสตร์สังคมไทยมองว่าหมอดูเปรียบเสมือนผู้ใหญ่ที่คอยให้คำปรึกษา ซึ่งจากการวิจัยเชิงคุณภาพสะท้อนให้เห็นว่า คนที่ไปหาหมอดูส่วนใหญ่ตกอยู่ในสภาพความรู้สึก/สภาวะ Anomie ที่เผชิญกับปัญหาในเรื่องที่ไม่เชื่อใจในสังคมรอบข้าง ไม่เชื่อใจในคนรอบข้าง เช่น เวลามีปัญหาทุกข์ใจเลือกที่จะปรึกษาหมอดูก่อน หรืออาจหาที่พึ่งทางใจ ซึ่งผลของการไปหาหมอดูทำให้ลดความกังวลใจ มองเห็นทางออกของปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ในขณะนั้น และทำให้เกิดความสบายใจ มีกำลังใจมากขึ้น และในการพึ่งพาแหล่งสารอื่น (แหล่งหมอดู) ในส่วนของผลการวิจัยเชิงปริมาณ แม้ไม่ได้ชี้ว่าทำหน้าที่เป็นแหล่งพึ่งพา แต่ในงานวิจัยคุณภาพกลับพบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลให้ความคิดเห็นว่าเป็นหมอดูเป็นเครื่องมือในการเยียวยาสำหรับ

ผู้ที่มีการรับรู้โนมีได้ในบางเรื่อง เช่น เมื่อมีความรู้สึกเครียด หมอคือเป็นการสื่อสารสองทางสามารถเล่าเรื่องได้ทุกเรื่องโดยไม่ต้องปิดบังและผู้ดูแลหมอก็สามารถได้ตอบหรือแสดงความรู้สึกโดยไม่ต้องเก็บความไม่สบายใจนั้นไว้ให้อึดอัดคับข้องใจ ทำให้รู้สึกสบายใจเพราะหมอช่วยรับฟัง ช่วยแก้ปัญหาให้คำปรึกษา และมั่นใจว่าหมอก็คือคนอื่นที่ไม่ได้รู้จักกับคนที่เรามีสมาคมด้วย ดังนั้นจึงไม่ต้องกลัวว่าจะเอาเรื่องไปบอกต่อคนอื่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าคนกรุงเทพมหานครมีระดับการรับรู้สภาวะไว้บรรทัดฐานทางสังคมไม่สูง แม้ว่ายังไม่พบปัญหาสภาวะไว้บรรทัดฐานทางสังคมในสังคมไทยโดยเฉพาะเมืองหลวงกรุงเทพมหานครก็ตามแต่ ก็เป็นข้อเตือนใจให้พึงตระหนักว่าสังคมยุคใหม่ในยุค 4.0 หรือยุคดิจิทัลในปัจจุบันและอนาคต การตระหนักถึงสภาวะไว้บรรทัดฐานทางสังคม การป้องกันแก้ไขโดยหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐหรือเอกชนเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าคนกรุงเทพมหานครไม่ได้พึงพาสื่อเมื่อมีปัญหา ดังนั้น สื่อควรมีบทบาทและหน้าที่ในเชิงสร้างสรรค์ในเชิงแก้ปัญหาในลักษณะที่เปรียบเสมือนหมอหรือจิตแพทย์ หรือนักสังคมศาสตร์ ความแตกต่างระหว่างหมอกับจิตแพทย์ คือ การที่ผู้มีความทุกข์ใจและไปพบจิตแพทย์ยังมีจำนวนน้อย หรืออาจไม่ยอมรับว่าตัวเองเป็นผู้ป่วย การสื่อสารจึงเป็นการไปบอกสภาพปัญหา หรือบอก

เล่าเพื่อให้จิตแพทย์รับฟัง เป็นการระบายความคับข้องทางอารมณ์ในสภาพปัญหาต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ในขณะที่นักโหราศาสตร์หรือนักพยากรณ์ในศาสตร์ต่างๆ จะมีทฤษฎีและหลักในการทำนาย การสื่อสารจึงเป็นการอธิบายเพื่อให้ผู้มีปัญหาได้เข้าใจถึงเหตุและผลที่ต้องเผชิญเรื่องราวต่าง ๆ ตามหลักการและเหตุผล บนพื้นฐานของความเชื่อและความศรัทธาในแบบสังคมชาวพุทธผสมผสานเทวนิยม เพื่อให้ประชาชนผู้ที่มีปัญหาได้สามารถพึ่งพาผ่านสื่อต่าง ๆ และหาทางออกให้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสม

3. หมอดูซึ่งมีบทบาทในสังคมไทยมาช้านานควรมีบทบาทมากขึ้นในฐานะผู้ให้คำปรึกษาเป็นแหล่งพึ่งพาสำหรับประชาชนที่มีปัญหา โดยจัดตั้งเป็นสมาคมโหราศาสตร์ไทยที่มีการกำกับดูแลกันเอง มีมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบอาชีพ เหมือนเป็นวิชาชีพหนึ่งที่สำคัญเพราะต้องทำงานเกี่ยวข้องกับจิตใจความอ่อนไหวของคน ดังนั้นผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่บุคคลที่มีปัญหานั้นก็ต้องมีกรอบในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน คล้ายกับนักสังคมสงเคราะห์ เพราะหมอดูในยุคดิจิทัล 4.0 ล้วนมีการศึกษาและภูมิความรู้ หากมีการส่งเสริมให้มีใบประกอบวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบทางสังคม หมอดูจะเป็นอาชีพหนึ่งที่มีสายพานการผลิตและสามารถสร้างประโยชน์ให้กับสังคมและสร้างรายได้เข้าสู่ระบบของรัฐหากมีการบริหารจัดการที่ดี เพราะในอดีตประเทศไทยก็เคยมีกรมโหรเพียงแต่ได้ส่งวนเพื่อไว้ใช้เฉพาะกับชนชั้นสูง ซึ่งภายหลังได้คลี่คลายและมีการศึกษากันมากขึ้น ดังนั้น การที่ส่งเสริมให้หมอดู หรือนักโหราศาสตร์ได้มีเวทีในการแสดงความรู้ความสามารถที่มีบนหลักการและเหตุผลที่มีทฤษฎีการพยากรณ์

รองรับ จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการการใช้เพื่อการบำบัดและ
เยียวยา รวมถึงป้องปรามสภาพจิตใจของคนที่มีปัญหาได้ตามสมควร
ที่สำคัญยิ่งคือ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
ได้ประกาศให้ “โหราศาสตร์ไทย” เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
ของชาติ และได้ขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ
ประจำปี 2557 แล้ว ดังนั้น จึงควรจะใช้องค์ความรู้ทางโหราศาสตร์ให้
เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม เพราะการที่รักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาและ
วัฒนธรรมของชาติ คือ การรักษาไว้ซึ่งเอกราชของชาติไทย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าเรื่องการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐาน
ทางสังคมของกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรื่องที่มีการ
รับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมสูงคือ เรื่องของการรับรู้ว่าสังคมใน
ปัจจุบันต่างคนต่างอยู่ คิดแต่ทำมาหากินแข่งขันเอาชนะกัน โดยเรื่อง
ที่มีการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมระดับปานกลางคือเรื่องสังคม
ที่อยู่มีอันตรายรอบตัว และสังคมที่อยู่ขาดศีลธรรมมีการโกงกินเป็นเรื่อง
ปกติ และการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคมในระดับน้อยคือเรื่อง
ความรู้สึกว่าตนเองอยู่อย่างไร้ความหมาย

ถึงแม้ในงานวิจัยจะพบว่าการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม
ของคนกรุงเทพมหานครมีค่าไม่สูง แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่ายังมีกลุ่มคนใน
สังคมบางกลุ่มที่ยังคงมีการรับรู้สภาวะไร้บรรทัดฐานทางสังคม และ
จะเป็นประโยชน์หากมีการวัดสภาพจิตใจของคนในสังคมไทย และ
ดำเนินการวิจัยเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับประเด็นอนันมีจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็น

ประโยชน์ในการบริหารจัดการปัญหาต่างๆในสังคมได้ทันทั่วถึงที่ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญและมีการดำเนินการวิจัยเป็นช่วงๆ หรือเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับการวัดระดับความสุขของคนไทยที่มีการสำรวจอยู่เป็นประจำทุกปี ทั้งนี้เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อหาแนวทางสำหรับการป้องกันแก้ไข หรือเพื่อศึกษาและวางมีมาตรการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อป้องกันปัญหาเรื่องของภาวะแปลกแยกซึ่งอาจนำไปสู่การฆ่าตัวตายของคนที่มีปัญหาส่วนหนึ่งของสังคมในที่สุด

2. ควรมีการวิจัยนำทฤษฎีความขัดแย้งทางความคิด (Cognitive Dissonance theory) (Festinger, 1957) มาเป็นตัวแปรเพื่อหาความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้สภาวะไว้บรรทัดฐานทางสังคมซึ่งทฤษฎีนี้มองว่ามนุษย์จะมีเจตคติ (attitude) ต่อสิ่งใดนั้นก็ต่อเมื่อมีความขัดกันของข้อมูลของสิ่งนั้นเป็นการเลือกที่จะเชื่อโดยการที่จะลดการขัดกันของข้อมูลนั้น

3. ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อกับอนิเมะ ควรให้มีการศึกษาในเชิงลึกโดยพิจารณาการเปิดรับสื่อในแง่กับเนื้อหาที่ได้รับ วิธีการเปิดรับสื่อ และข่าวสารที่รับแต่ละวัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์และมีความลึกซึ้งเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับอนิเมะจะทำให้เห็นผลที่ชัดเจนและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาได้

4. ควรศึกษาเจาะลึกอนิเมะกับกลุ่มเฉพาะที่มีแนวโน้มที่จะเกิดรับรู้สภาวะไว้บรรทัดฐานทางสังคม ที่ชัดเจนมากกว่าการสำรวจจากคนทั่วไป เช่น เจาะจงศึกษากลุ่มแรงงานข้ามชาติ ผู้ลี้ภัย หรือกลุ่มแรงงาน

ย้ายถิ่น รวมทั้งกลุ่มที่มีแนวคิดรุนแรงหรือแนวคิดก้าวหน้าทางการเมือง และสังคม เป็นต้น

5. ควรจะมีการศึกษาตัวชี้วัดเพื่อทำการวัดอโนมีในสังคมไทย เพื่อที่จะได้ใช้เป็นตัวชี้วัดเพื่อนำมาใช้กับประเทศไทยซึ่งจะได้ไม่ต้องใช้ของต่างประเทศซึ่งอาจจะไม่เหมาะสมกับบริบทด้านสังคมและวัฒนธรรมและวิถีชีวิตคนไทย

6. ควรใช้วิธีการศึกษาการรับรู้อโนมีโดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ด้วยการอภิปรายกลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาเชิงลึกจากกลุ่มเจาะจงเฉพาะที่มีปัญหาอโนมีในสังคม

บรรณานุกรม

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรมะ สะตะเวทิน. (2526). *หลักทฤษฎีในการสื่อสาร*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พีระ จิรโสภณ. (2529). *การเลือกสรรและการแสวงหาข่าวสาร*. ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร (พิมพ์ครั้งที่ 2, น. 636-640). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยุติ ปิ่นวิเศษ. (2544). *การเปิดรับหนังสือพิมพ์และโลกทัศน์ต่อตนเองและสังคม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวารสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2542). *สังคมวิทยาปัญหาสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ ทิพย์สุมณฑา. (2553). *จากฐานันดรที่ 4 กลายเป็นปัจจัยที่ 5 วิพากษ์ภาพและข่าวหน้าหนึ่งคุณค่าของการเป็นสื่อเพื่อประโยชน์สาธารณะ*. สืบค้นเมื่อ 3 กรกฎาคม 2558, จาก http://www.tja.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=2293%3A-4-5&catid=129%3A2011-02-21-07-06-19&Itemid=7
- Baran. S.J. & Davis, D.K. (1995). *Mass Communication Theory: Foundations, Ferment and Future*. Singapore: Singapore University Press

- Brandbuffet. (2018). สถิติผู้ใช้ดิจิทัลทั่วโลก “ไทย” เติบโตเร็วที่สุดในโลก
ในโลก-“กรุงเทพ” เมืองผู้ใช้ Facebook สูงสุด. สืบค้นจาก [https://
www.brandbuffet.in.th/2018/02/global-and-thailand-digital-
report-2018/](https://www.brandbuffet.in.th/2018/02/global-and-thailand-digital-report-2018/)
- Choprapawon, C. and Visalyaputra, S. (1992). “Suicidal behaviour in
Thailand.” In K.L. Peng and W.S.Tseng (Eds). *Suicidal
Behaviour in the Asia-Pacific Region*. pp. 127–143.
- Defleur, M.L. Ball-Rokeach, S. (1989). *Theories of Mass Communi-
cation*. (5ed). New York: Longman.
- Dubin, R. (1959). “Deviant Behavior and Social Structure: Continuities
in Social Theory.” *American Sociological Review*, 24. Pp.
147-164.
- Durkheim, E. (1951). *Suicide: A study in sociology*. (J. Spaulding &
G. Simpson, Trans.). New York: Free Press. (Original work
published 1897).
- Festinger, L. (1957). *A Theory of Cognitive Dissonance*. Stanford,
CA: Stanford University Press.
- McQuail, D. (1984). With the Benefit of Hindsight: Reflections on Uses
and Gratification Research. *Critical Studies in Mass Commu-
nication*, 1. pp.177-193.
- Mills, C.W. (1951). *White Collar: The American Middle Classes*.
New York: Oxford University Press.

- Simmel, G. (1905). The metropolis and mental life. In P.K. Hatt and A.J. Reiss (1951). (Eds.) *Reader in urban sociology*. IL: Free Press. pp. 562-574).
- Wirth, L. (1938). Urbanism as a way of life. *The American Journal of Sociology*, XLIV, 1. pp.1-24.
- Wright, C.K. (1959). *Mass Communication: A Sociological Perspective*. New York: Random House.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed. New York: Harper and Row Publications.

Bibliography

- Baran. S.J. & Davis, D.K. (1995). *Mass Communication Theory: Foundations, Ferment and Future*. Singapore: Singapore University Press
- Brandbuffet. (2018). สถิติผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลก “ไทย” เติบโตเร็วที่สุดในโลก-“กรุงเทพ” เมืองผู้ใช้ Facebook สูงสุด. สืบค้นจาก <https://www.brandbuffet.in.th/2018/02/global-and-thailand-digital-report-2018/>
- Chirasopone, P. (1986). *News Selection and Finding. Communication Theory*. Nonthaburi: STOU. pp. 636-640.
- Choprapawon, C. and Visalyaputra, S. (1992). “Suicidal behaviour in Thailand.” In K.L. Peng and W.S.Tseng (Eds). *Suicidal Behaviour in the Asia-Pacific Region*. pp. 127-143.
- Defleur, M.L. Ball-Rokeach, S. (1989). *Theories of Mass Communication*. (5ed). New York: Longman.
- Dubin, R. (1959). “Deviant Behavior and Social Structure: Continuities in Social Theory.” *American Sociological Review*, 24. Pp. 147-164.
- Durkheim, E. (1951). *Suicide: A study in sociology*. (J. Spaulding & G. Simpson, Trans.). New York: Free Press. (Original work published 1897).
- Festinger, L. (1957). *A Theory of Cognitive Dissonance*. Stanford, CA: Stanford University Press.

- McQuail, D. (1984). With the Benefit of Hindsight: Reflections on Uses and Gratification Research. *Critical Studies in Mass Communication*, 1. pp.177-193.
- Mills, C.W. (1951). *White Collar: The American Middle Classes*. New York: Oxford University Press.
- Pinviset, Y. (2001). *News Consumption and World View*. Unpublished MA Dissertation. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai).
- Sanyawiwat, S. (1999). *Sociology of Social Problem*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai).
- Satawedhin, P. (1983). *Communication Theory*. Nonthaburi: STOU. (In Thai).
- Simmel, G. (1905). The metropolis and mental life. In P.K. Hatt and A.J. Reiss (1951). (Eds.) *Reader in urban sociology*. IL: Free Press. pp. 562-574).
- Thipsumonta, S. (2010). *From Fourth to Fifth Estate: News Content and Context for Social Value and Benefit*. Retrieved 3 July 2015, from http://www.tja.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=2293%3A-4-5&catid=129%3A2011-02-21-07-06-19&Itemid=7
- Wiratchai, N. (1999). *Lisrel Model: Statistical Analysis for Research*. 2nd ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai).

Wirth, L. (1938). Urbanism as a way of life. *The American Journal of Sociology*, XLIV, 1. pp.1-24.

Wright, C.K. (1959). *Mass Communication: A Sociological Perspective*.
New York: Random House.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed.
New York: Harper and Row Publications.